İslam dini və elm (2)

Allahın adı ilə

Bəli, bunlar 15 əsr bundan əvvəlin məlumatlarıdır. Haradadır bu gün islam dinini cahillik sayan dinsiz alim-bu məlumatları açıqlasın və söyləsin dünyaya-nə üçün İslam dini qibləyə kəsilməmiş heyvanın ətini haram sayır, nə üçün qibləyə kəsilmiş heyvanın qanı çox axır, başqa tərəfə kəsilmişdən.

15 əsr bundan əvvəl Yerin cazibə qüvvəsi haqqında nə qədər insanın məlumatı ola bilərdi,? Və bu gün nə qədər adam bilir cazibə qüvvəsi və onun mərkəzi haqqında.

Peyğəmbər övladı İmam Cəfər Sadiq (ə) bəşər tarixində bəlkə yeganə şəxsiyyətdir ki, 13 əsr bundan əvvəl elmin bütün sahələrində minlərlə alim yetişdirmişdir. Onun nəvəsi səkkizinci imamımız İmam Rza (ə)-ın tibb elmi haqqında yazıları bu gündə ağılları heyran qoyur. Hamıya məlumdur ki, mikroblar haqqında elm son yüz ildə mikroskopun kəşfi ilə olmuşdur. Həzrət Peyğəmbər (s) isə bizə 15 əsr bundan əvvəl məlumat verib buyurur: "Çatlamış saxsı qablardan yemək yeməyin, su içməyin, çünki bu çatlar şeytanların yığıldığı yerdir".

Ümumiyyətlə, elmin hansı sahəsi yoxdur ki, orada İslamın sönməz ulduzları parlamasın?! Kimdir dünyanın bizə Avitsenna kimi tanıtdığı

insan, Əbu Əli İbn Sina deyilmi o? Haradan gəlmişdir elmə Alqebra-cəbr termini? Bəlkə bu Xarəzminin 8-ci əsrdə yazdığı Əl-cəbr kitabının adıdır.

Kim idilər bu insanlar-Allahın düşünün dediyi, Peyğəmbər (s)-ın elm öyrənin dediyi insanlar deyilmi bunlar? İslam dini yetişdirmədimi Şeyx Nəsrəddin Tusini ki, 1000 il bundan əvvəl ulduzların xəritəsini çəkdi, ilk teleskopu yaratdı, bu gün də bütün ağıllıların istifadə etdiyi məşhur "Əxlaqi Nasiri"ni yazdı. Nəsrəddin tusi 10 əsr bundan əvvəl öz kitabında yumurtadan süni yolla cücə çıxarmağın yolunu öyrədirdi insanlara.

Hansı din yetişdirdi Şeyx Nizami Gəncəvini ki, "Xəmsəsi"ədəbiyyatın zirvəsində dayanan bir elm əsəri xatırladır? Hansı elmdən xəbər vermir alim-şair, yaradılış qanunlarından, kimyadan, astronomiyadan, tibbdən, riyaziyyatdan, kənd təsərrüfatından, əxlaqdan, psixologiyadan.

İslamın başqa bir sönməz ulduzu Şeyx Bəhaiddin elmi bütün dünya alimlərini heyrətə gətirir-onun bir şamla qızan hamamı, ağac budağı kimi əsən məscid minarəsi bu gün də bir sirr olaraq qalır.

Bəli 1500 il bundan əvvəl bütün dünyanın yarım vəhşi halında yaşadığı bir vaxtda İslam dini öz yaranışı ilə elmin yollarını işıqlandırdı. Hələ İslamın ilk günlərindən İslam Peyğəmbəri (s) müharibələrdə əsir alınmış savadlı şəxsləri müsəlmanlara yazıb-oxumağı öyrətmək müqabilində azad edir. Belə ki, hələ 8-ci əsrdə Bağdad şəhərində "Beytül-hikmət" adlanan elm mərkəzi artıq mövcud idi və dünyanın bir çox yerlərindən orada çalışır, hər dildən kitabları tərcümə edərək müsəlmanların ixtiyarına verirdilər. Xəlifənin göstərişi ilə dünyanın bir çox yerlərinə

xüsusi adamlar göndərilmişdi ki, elmi kitabları tapıb burada cəm eləsinlər.

Doktor Qustav Loben yazır ki, kitab və kitabxanaların Avropa xalqları arasında heç bir dəyəri olmadığı bir dövrdə "Beytül-hikmət" elm mərkəzində 4 milyon kitab, Qahirənin "Səltənət" kitabxanasında 1 milyon, Şamdakı kitabxanada 3 milyon kitab mövcud idi. 8-ci əsrin əvvəllərində Əndəlus adı ilə məşhur olan müsəlman İspaniyasında ildə 80 min kitab hazırlanırdı. Mustənsiriyyə şəhərində 800-cü ildə 300 tələbəsi və 16 ustadı olan universitet fəaliyyət göstərir ki, burada hər bir tələbə pulsuz yemək, yatmaq və təqaüd ilə təmin olunurdular. 12-ci əsr alim Bencamin Tuvel yazır ki, mən təkcə İskəndəriyyə şəhərində 20 elmi laboratoriyaya rast gəldim. həmin dövrdə Bağdadda, Qahirədə, Dəməşqdə, mosulda və s. Müsəlman şəhərlərində çoxlu elmi mərkəzlər, laboratoriyalar, kitabxana və rəsədxanalar mövcud idi, halbuki Avropada ilk rəsədxana 400 il sonra, yəni 16-cı əsrdə Parisdə qurulmuşdur.

Qustav Loben öz məlumatlarında buyurur ki, müsəlmanlar bütün dünyada elm, maarif və mədəniyyətin yaranmasında zəhmət çəkmişlər. Belə ki, onların Avropalılara bəxş etdiyi elmi məlumatları nəzərə alsaq, müsəlmanların həqiqətən bir neçə əsr müddətində qərblilərə müəllimlik etdiklərini anlamaq çətin deyildir.